

VanderHelm Milieubeheer B.V.

T [redacted]
F [redacted]
I www.vdhelm.nl
E [redacted]

BIC RABONL2U
IBAN [redacted]
K.v.K. 27233428
B.T.W. nr. NL8009.49.481.B01

Mees Ruimte & Milieu
T.a.v. [redacted]

Ons kenmerk: MELE20210938
Datum: 1 oktober 2021
Behandeld door: [redacted]
Betreft: Actualisatie ecologische quickscan Triadome Dr. Van der Stamstraat 4
Leidschendam

Geachte [redacted],

Onderhavige memo betreft een aanvulling op de in 2018 uitgevoerde ecologische quickscan ter plaatse van projectgebied Triadome aan de Dokter Van der Stamstraat 4 te Leidschendam. In onderhavige memo worden alleen de van toepassing zijnde zaken benoemd die nog niet zijn beschreven in de oorspronkelijke quickscans.

De in 2018 uitgevoerde ecologische quickscan betreft:

- VanderHelm Milieubeheer B.V., *Ecologische quickscan en boominventarisatie Dokter van der Stamstraat 4 te Leidschendam*, kenmerk: 20180261, d.d. 30-04-2018.

Aanleiding

De aanleiding tot de aanvulling op de ecologische quickscan is de juridische houdbaarheid van de eerder uitgevoerde ecologische quickscan, de herontwikkeling in het projectgebied en de Wet natuurbescherming. De in 2018 uitgevoerde ecologische quickscan (VanderHelm Milieubeheer B.V., kenmerk: 20180261, d.d. 30-04-2018) is derhalve geactualiseerd door middel van onderhavige memo en de eerdere ecologische quickscan is toegevoegd in bijlage 3.

Doelstelling

Het doel van onderhavige memo is het verkrijgen van inzicht in veranderingen in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora- en fauna in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten, beschermde houtopstanden en beschermde gebieden ten opzichte van de eerder uitgevoerde ecologische quickscan.

Projectgebied

Het projectgebied is gelegen langs de Dokter van der Stamstraat 4 te Leidschendam. Het projectgebied bestaat uit een groot kantoorpand met glazen gevels, waarin Landal GreenParks was gevestigd en dat momenteel in gebruik is als anti-kraakpand. Om het pand liggen diverse groenperken met daarin bomen. De zuidkant van het terrein wordt begrensd door de Zuidvliet. De omgeving van het projectgebied bestaat uit de bebouwde kom van gemeente Leidschendam-Voorburg. Net ten noordwesten van het projectgebied bevindt zich het Sytwendepark.

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in afbeelding 1. Voor de regionale ligging van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 1. Een fotografische weergave van het projectgebied is opgenomen in bijlage 3.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Triadome
Straat:	Dokter van der Stamstraat 4
Plaats:	Leidschendam
Gemeente:	Leidschendam-Voorburg
Provincie:	Zuid-Holland

Afbeelding 1: Projectgebied (bron: Google Maps).

Projectwerkzaamheden en planning

Ten tijde van schrijven van onderhavige memo betreffen de werkzaamheden de sloop van de huidige bebouwing en nieuwbouw van drie nieuwe panden op de locatie. Eén van de panden wordt 4 verdiepingen hoog (37 appartementen), de tweede wordt 6 verdiepingen (27 appartementen) en de derde 7 verdiepingen hoog (59 appartementen). In totaal worden 169 parkeerplaatsen gerealiseerd, een overdekte fietsenstalling en ca. 3500 m² groen. In de in 2018 uitgevoerde ecologische quickscan is ervan uit gegaan dat het aanwezige groen behouden blijft. In onderhavige actualisatie wordt aangenomen dat dit groen verwijderd wordt.

De planning van de werkzaamheden is ten tijde van schrijven van onderhavige ecologische quickscan nog niet bekend en afhankelijk van diverse factoren.

Werkwijze

Onderhavige quickscan is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus - Branchevereniging voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging (juni 2008 en februari 2010). Ten behoeve van het onderzoek zijn een bureaustudie en een veldonderzoek uitgevoerd.

De bescherming van soorten is onderverdeeld in drie categorieën: vogels, Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn bijlage IV, onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I) en nationaal beschermde soorten. Provincie Zuid-Holland heeft een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10, voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Om te bepalen welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied is in eerste instantie een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten, de NDFF, eerder uitgevoerde onderzoeken (VanderHelm Milieubeheer B.V., kenmerk: 20180261, d.d. 30-04-2018) en jaarverslagen geraadpleegd. De informatie uit deze atlassen is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor onderhavig projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst. In de NDFF is binnen een straal van 5 kilometer gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten.

Bureaustudie

In het projectgebied (afbeelding 1) worden op basis van beschikbare gegevens geen andere beschermde soorten verwacht dan reeds weergegeven in de eerder uitgevoerde ecologische quickscan: VanderHelm Milieubeheer B.V., *Ecologische quickscan en boominventarisatie Dokter van der Stamstraat 4 te Leidschendam*, kenmerk: 20180261, d.d. 30-04-2018. Deze quickscan is toegevoegd in bijlage 3.

Tabel 2: Verwachte beschermde flora – en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureau- en veldonderzoek uit de quickscan uit 2018.

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Gebieds-functie ¹
Vogels	Inheemse vogels	<i>Aves</i>	Vogelrichtlijn	1, 2, 3	A	V
	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 2	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 2	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Ekster	<i>Pica pica</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	V	V
	Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Koolmees	<i>Parus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	V	V
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Europees beschermd	1, 2, 3	V	F, VL
	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Europees beschermd	1, 2, 3	V	F, VL
	Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Europees beschermd	1, 2, 3	V	F, VL
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Europees beschermd	1, 2, 3	V	F, VL
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	

Veldonderzoek

Op 17 september 2021 is door deskundig ecooloog: [REDACTED] een veldbezoek overdag uitgevoerd, waarbij de projectlocatie nauwkeurig, en de omgeving van het projectgebied globaal, is onderzocht.

¹ Gebiedsfunctie: V: voortplantingsplaats, rustplaats of nest, F: foerageergebied en VL: vliegroute. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor beschermde soorten.

Onderzoeksresultaten bureaustudie en veldbezoek

Vogels – Categorie 2

In het projectgebied zijn geen mogelijkheden zoals gaten, kieren, open stootvoegen of dakpannen aanwezig voor huismus en gierzwaluw (beide categorie 2) om te kunnen broeden. Daarnaast is geen geschikt biotoop in de nabijheid van nestlocaties van de huismus aanwezig dat kan dienen als foerageergebied of zanglocatie. Vogels uit categorie 2 kunnen derhalve worden uitgesloten in het projectgebied.

Vogels – Categorie 5

In het projectgebied zijn geen nesten voor jaarrond beschermde nesten van vogels uit categorie 5 aangetroffen. Er zijn geen open stootvoegen, dakpannen, boomholten, nestkasten of los schors aanwezig waar boomkruiper, grote bonte specht, koolmees en pimpelmees kunnen broeden. Vogels uit categorie 5 kunnen ten tijde van het veldbezoek derhalve worden uitgesloten binnen de projectgrenzen. Doordat wel bomen aanwezig zijn, kunnen in de toekomst echter wel vogels uit categorie 5 zich binnen het projectgebied gaan vestigen (ekster en zwarte kraai). Indien dit gebeurt is voldoende alternatieve broedgelegenheden voor deze soorten in de omgeving aanwezig, zoals het groen direct ten noorden van het projectgebied, de woonwijken ten noorden van het projectgebied en de bospercelen tussen het projectgebied en snelweg de A4 ten zuidoosten van het projectgebied. Hierdoor geldt de bescherming van de nesten alleen als de nesten in gebruik zijn om te broeden. Indien werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen (globaal van maart t/m augustus) dient voorafgaand aan werkzaamheden een broedvogelinspectie te worden uitgevoerd door een deskundig ecooloog om te voorkomen dat nesten worden vernield of verstoord.

Voor oeverzwaluwen is in de huidige situatie geen geschikt habitat aanwezig. Deze vogels broeden in steile grondhellingen. Als grondhopen met een steile helling in het projectgebied (zoals voorbelasting) worden aangebracht bestaat in het broedseizoen de kans dat oeverzwaluwen gaan broeden in deze steile hellingen. Derhalve dient te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden steile grond/zandhellingen ontstaan.

Niet-jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

Voor algemene broedvogels welke broeden in bomen en struiken biedt het projectgebied geschikt biotoop. Het projectgebied is geschikt voor soorten als merel, zanglijster, vink, houtduif, zilvermeeuw, kleine mantelmeeuw en scholekster. Indien werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen (globaal van maart t/m augustus) dient voorafgaand aan werkzaamheden een broedvogelinspectie te worden uitgevoerd door een deskundig ecooloog om te voorkomen dat nesten worden vernield of verstoord.

Vleermuizen

Het gebouw is ongeschikt voor vleermuizen, omdat het volledige gebouw bestaat glas en ijzeren platen. Tussen de ijzeren platen is geen ruimte aanwezig; dit is volledig afgesloten. Op het gebouw is een dakopbouw aanwezig. Deze bestaat eveneens uit ijzeren platen en is ook volledig afgesloten. Geschikte invliegopeningen zoals openingen en kieren in gevels en open stootvoegen zijn niet aanwezig. Op basis hiervan kunnen voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen in het gebouw worden uitgesloten.

Daarnaast is op het terrein een elektriciteitshuisje aanwezig. Ook hier zijn geen geschikte invliegopeningen, zoals open stootvoegen, toegankelijke luchtroosters, openingen en kieren in de muren aangetroffen. Via de aanwezige luchtroosters kunnen vleermuizen niet naar binnen kruipen, omdat deze volledig zijn afgesloten. Op basis hiervan kunnen voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen (zoals genoemd in tabel 4) in het elektriciteitshuisje worden uitgesloten.

De bomen in het projectgebied kunnen mogelijk dienen als onderdeel van een vliegroute en/of foerageergebied voor vleermuizen. De bomen vormen een lijnvormig geheel wat geleiding biedt aan vleermuizen die zich verplaatsen van rustplaatsen in de bebouwde kom naar foerageergebied elders. Ook in de directe omgeving zijn mogelijkheden voor vliegroutes en foerageergebied aanwezig, zoals bijvoorbeeld de watergang die langs het projectgebied loopt (de Zuidvliet) of de bomenrij ten noorden van het projectgebied. Door aanwezigheid van voldoende alternatieven kan een essentiële vliegroute binnen het projectgebied worden uitgesloten.

Wel kan de watergang ten zuiden van het projectgebied (de Zuidvliet) dienen als essentiële vliegroute voor diverse soorten vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis). Deze watergang ligt buiten het projectgebied, maar een deel van de watergang ligt mogelijk binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden wanneer tijdens de werkzaamheden en/of in de toekomstige situatie licht op deze watergang schijnt of uitstraalt. Er kan rekening gehouden worden met verlichting die op deze watergang schijnt of uitstraalt. Door dit volledig te voorkomen, kunnen negatieve effecten op een mogelijk essentiële vliegroute van vleermuizen worden uitgesloten. Wanneer dit niet kan worden voorkomen, dient een soortgericht onderzoek plaats te vinden naar vliegroutes van vleermuizen. Wanneer een essentiële vliegroute wordt verstoord door verlichting, dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Met de aanwezigheid van de vliegroute dient rekening gehouden te worden met het nieuwe ontwerp van de projectlocatie. Het advies is om een ecooloog te betrekken bij de toetsing van het ontwerp (lichtplan- en berekening) om een overtreding op de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Daarnaast geldt voor de mogelijk aanwezige vleermuizen de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat foeragerende en langsvliegende vleermuizen niet onnodig mogen worden verstoord door verlichting (niet-essentiële elementen). Verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst dient te worden voorkomen.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het projectgebied worden op basis van de bureaustudie enkel vrijgestelde grondgebonden zoogdieren, zoals egel en diverse (spits)muizen, verwacht. Voor deze algemene zoogdieren is geschikt habitat aanwezig. Tijdens de werkzaamheden dient daarom rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van algemene grondgebonden zoogdieren. Voor deze soorten is de zorgplicht van toepassing.

Amfibieën

Binnen het projectgebied worden op basis van de bureaustudie enkel vrijgestelde amfibieën zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander verwacht, omdat er geschikte overwinteringsplaatsen aanwezig zijn in de vorm van muizenholen, rommelige hoekjes en (onder)begroeiing. Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van algemene amfibieën. Voor deze soorten is de zorgplicht van toepassing.

Overige soorten

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde vaatplanten, vissen, reptielen, kevers, vlinders, libellen, slakken en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden ook niet verwacht op basis van verspreiding en het biotoop binnen het projectgebied.

Beschermde houtopstanden

De bomen in het projectgebied maakt geen deel uit van beschermde houtopstanden omdat de bomen binnen de bebouwde kom Boswet staat. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk dient wel een omgevingsvergunning voor het kappen te worden aangevraagd bij gemeente Leidschendam-Voorburg.

Beschermde gebieden

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een natuurgebied dat beschermd wordt door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied is Meijendel & Berkheide. Dit natuurgebied ligt op circa 5,5 kilometer ten noorden van het projectgebied.

De aanleg werkzaamheden vallen onder de partiële vrijstelling voor de bouwsector. In de gebruiksfase is mogelijk sprake van een toename aan uitstoot van stikstof (door bijvoorbeeld meer verkeersbewegingen) ten opzichte van de huidige situatie afhankelijk van de ontwikkelingsplannen in het projectgebied. Gezien de afstand tot het voor stikstof gevoelige beschermde natuurgebied, kan een negatief extern effect op Natura 2000-gebieden niet op voorhand worden uitgesloten. Het onderdeel gebiedenbescherming, artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming is mogelijk van toepassing op het onderhavige project. Overige externe effecten op het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgesloten als gevolg van de redelijk grote afstand en barrière van stedelijk gebied tussen het projectgebied en het Natura 2000-gebied.

Het projectgebied maakt tevens geen deel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN). De dichtstbijzijnde gebieden die deel uitmaken van NNN zijn gelegen op circa 2 kilometer van het projectgebied en betreffen de Leidschendammerhout met Vogelplas Starrevaart en Duivenvoordse-Veenzijdse Polder. Het gebied is niet gelegen in een belangrijk weidevogelgebied.

Boominventarisatie

In onderhavige rapportage wordt er vanuit gegaan dat de aanwezige bomen gekapt worden. Uit voorzorg zijn de betreffende bomen daarom opgenomen in onderhavige boominventarisatie. Ten behoeve van tabel 3 zijn de stamdiameter, de stamomtrek en de gezondheidsklasse opnieuw bepaald. Op basis daarvan kon opnieuw worden aangegeven of een kapvergunning aangevraagd dient te worden. De kaart (bijlage 2) is dezelfde als die van boominventarisatie uit 2018, deze is nog actueel. De resultaten van de boominventarisatie zijn opgenomen in tabel 3. In bijlage 2 is de tekening van de onderzoekslocatie te vinden. Elke boom heeft in de tekening een uniek nummer die tevens gebruikt is in tabel 3. De afkortingen van de soorten staan volledig uitgeschreven in de legenda onder tabel 3.

Tabel 3: boominventarisatie Dokter van der Stamstraat 4 te Leidschendam met geupdate gegevens.

Nummer	Soort	Diameter stam (cm)	Omtrek stam (cm)	Gezondheidsklasse	Kapvergunning
1000	AH	38	119	A	Ja
1001	AH	27	84	A	Nee
1002	UM	29	91	A	Ja
1003	UM	25	78	A	Nee
1004	FS	51	160	A	Ja
1005	FS	46	144	A	Ja
1006	FS	55	173	A	Ja
1007	UM	27	84	A	Nee
1008	UM	29	91	A	Ja
1009	UM	30	94	A	Ja
1010	UM	28	88	A	Nee
1011	UM	26	81	A	Nee

Legenda soorten:

Afkorting van wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
FS: <i>Fagus sylvatica</i>	Beuk
AH: <i>Aesculus hippocastanum</i>	Witte paardenkastanje
UM: <i>Ulmus minor</i>	Gladde iep

Conclusie en aanbevelingen

Beschermde soorten

Uit onderhavige aanvulling op de ecologische quickscans blijkt dat, met uitzondering van algemene broedvogels geen zwaardere beschermde soorten in het projectgebied worden verwacht. Anders dan in de in 2018 uitgevoerde ecologische quickscan, dient wel rekening gehouden te worden met mogelijk essentiële vliegroutes van diverse soorten vleermuizen ter plaatse van de watergang ten zuiden van het projectgebied.

In tabel 4 is opgenomen welke soorten in het projectgebied worden verwacht en welke (mitigerende) (zorgplicht) maatregelen noodzakelijk zijn teneinde overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien gewenst kunnen deze maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, zodat de uitvoerders op locatie op de hoogte zijn van de te nemen maatregelen.

Tabel 4: Te nemen maatregelen teneinde overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, per soort(groep).

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A): locatie	Mitigerende maatregelen
Vleermuizen	V: watergang ten zuiden van het projectgebied	De watergang ten zuiden van het projectgebied betreft mogelijk een essentiële vliegroute van vleermuizen. Bij gebruik van verlichting tijdens de werkzaamheden of verlichting in de toekomstige situatie die (mogelijk) schijnt op of uitstraalt naar deze watergang, dient met een deskundig ecooloog te worden afgestemd of hierdoor geen negatief effect kan ontstaan op de mogelijk essentiële vliegroute. Indien een negatief effect niet kan worden uitgesloten zijn mogelijk vervolgstappen van toepassing, zoals een soortgericht onderzoek en/of lichtberekening. Daarnaast geldt voor de mogelijk aanwezige vleermuizen de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat foeragerende en langsvliegende vleermuizen niet onnodig mogen worden verstoord door verlichting. Verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst dient te worden voorkomen.
Oeverwaluw (categorie 5)	V: bij werkzaamheden met grond	In de periode van 1 maart tot en met augustus dienen grondhopen met steile hellingen (zoals voorbelasting) in het projectgebied (of binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden) voorkomen te worden, zodat oeverwaluwen hier niet in gaan broeden. Steile wanden dienen te worden afgevlakt of afgedekt met bijvoorbeeld wegendoek. Indien oeverwaluwen in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene broedvogels en cat. 5 vogels (voldoende alternatief)	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Geadviseerd wordt de werkzaamheden in eerste instantie uit te voeren buiten het broedseizoen. Enkel indien tijdens een controle, uitgevoerd door een deskundig ecooloog, blijkt dat in het projectgebied en de directe omgeving geen broedende vogels of nesten aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met augustus. De daadwerkelijke periode is afhankelijk van weersinvloeden en vogelsoorten die in het projectgebied worden verwacht. De duur van het broedseizoen dient te worden bepaald door een deskundig ecooloog. Indien algemene broedvogels in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vissen	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Gedurende de werkzaamheden dient voldoende zorg in acht te worden genomen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren moeten voldoende tijd krijgen om te kunnen vluchten. Bij het dempen van watergangen dienen aanwezige amfibieën, vissen en zoetwatermosselen te worden afgevangen, onder begeleiding van een deskundig ecooloog. Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft dient direct een deskundig ecooloog te worden geraadpleegd om af te stemmen of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming. Bij twijfel over de aanwezigheid van een strikt beschermde soort wordt geadviseerd altijd de hulp van een deskundige in te schakelen.

Beschermde gebieden

Uit onderhavige aanvulling op de ecologische quickscans blijkt dat mogelijk rekening gehouden dient te worden met beschermd Natura 2000-gebied. Ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland en beschermd weidevogelgebied zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

In tabel 3 is opgenomen welke beschermde gebiedstypes in de omgeving van het projectgebied aanwezig zijn en wat de bijbehorende vervolgstappen en/of maatregelen zijn.

Tabel 3: Beschermde gebiedstypes in de omgeving van het projectgebied en de bijbehorende vervolgstappen en/of maatregelen.

Beschermde gebieden	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Natura 2000-gebied	Effecten op Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. De aanlegwerkzaamheden vallen onder de partiële vrijstelling voor de bouwsector, de gebruiksfase niet. In de gebruiksfase is waarschijnlijk sprake van een toename aan uitstoot van stikstof (door bijvoorbeeld meer verkeersbewegingen) ten opzichte van de huidige situatie afhankelijk van de ontwikkelplannen in het projectgebied. Gezien de afstand tot het voor stikstof gevoelige beschermde natuurgebied, kan een negatief extern effect op Natura 2000-gebieden <u>niet</u> op voorhand worden uitgesloten. Het onderdeel gebiedenbescherming, artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming is mogelijk van toepassing op het onderhavige project. Overige externe effecten op het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgesloten als gevolg van de redelijk grote afstand en barrière van stedelijk gebied tussen het projectgebied en het Natura 2000-gebied.
Natuurnetwerk Nederland	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.
Beschermde weidevogelgebied	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.

Beschermde houtopstanden

De houtopstanden in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal bomen (zie tabel 3) dient wel een omgevingsvergunning voor het kappen te worden aangevraagd bij gemeente Leidschendam-Voorburg.

KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project wordt uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2015.

TOT SLOT

Kwaliteit waarborgt tevredenheid en daarom vinden wij het belangrijk om te weten of u tevreden bent over onze diensten en producten. Wij stellen het dan ook zeer op prijs indien u op- en/of aanmerkingen heeft, dat u deze aan ons kenbaar maakt.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van het onderzoek en eventuele vervolgacties zijn wij graag bereid een nadere toelichting te geven. Hierover kunt u contact opnemen met [REDACTED]

Dit briefrapport wordt, tenzij anders door u aangegeven, niet verzonden aan derden. Dit briefrapport mag, na kennisgeving aan VanderHelm Milieubeheer B.V., uitsluitend in haar geheel worden vermenigvuldigd of aan derden verstrekt.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groeten,
VanderHelm Milieubeheer B.V.

Gecontroleerd door:

Vrijgegeven door:

Bijlage 1: foto's projectgebied

Bijlage 2: kaart boominventarisatie

Bijlage 3: eerder uitgevoerde ecologische quickscan

BIJLAGE 1 FOTO'S PROJECTGEBIED

Afbeelding 1: Bomen en struikvegetatie in het projectgebied.

Afbeelding 2: Watergang ten zuiden van het projectgebied.

Afbeelding 3: Gebouw in het projectgebied.

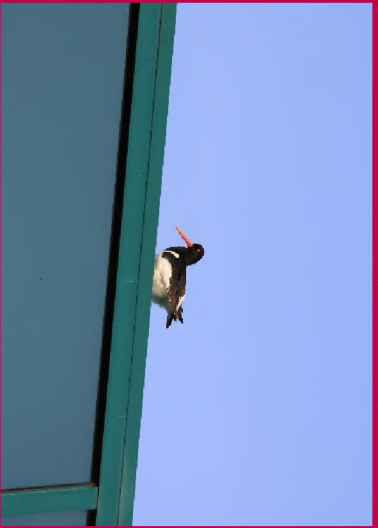
BIJLAGE 2 KAART BOOMINVENTARISATIE

BIJLAGE 3 EERDER UITGEVOERDE ECOLOGISCHE QUICKSCAN

**ECOLOGISCHE QUICKSCAN
EN BOOMINVENTARISATIE
DOKTER VAN DER STAMSTRAAT 4
TE LEIDSCHEENDAM**

M I L I E U B E H E E R

**ECOLOGISCHE QUICKSCAN
EN BOOMINVENTARISATIE
DOKTER VAN DER STAMSTRAAT 4
TE LEIDSCHENDAM**

Colofon

Opdrachtgever: Syntrus Achmea Real Estate & Finance
Postbus 29347
[redacted] [redacted]

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
[redacted]
[redacted] [redacted]
[redacted]
[redacted] www.vdhelm.nl

Projectfoto's: [redacted] [redacted]

© VanderHelm Milieubeheer B.V.

Projectcode: 20180261

Verantwoording	Status / versie	Definitief
	Datum	30 april 2018
Auteur	[redacted] [redacted]	[redacted]
Kwaliteitscontrole	[redacted] [redacted]	
Vrijgave	[redacted] [redacted]	

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
1.3 DESKUNDIGHEID	4
1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	4
1.5 KWALITEITSBORGING.....	5
1.6 VERANTWOORDING	5
2. PROJECTGEBIED.....	6
2.1 HUIDIGE SITUATIE.....	6
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN	6
3. WERKWIJZE	7
3.1 BUREAUONDERZOEK	7
3.2 VELDONDERZOEK	7
4. ONDERZOEKSRESULTATEN	9
4.1 BESCHERMDE SOORTEN	9
4.2 BESCHERMDE GEBIEDEN	11
4.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN	12
4.4 BOOMINVENTARISATIE	12
5. TOETSING AAN WETGEVING.....	14
5.1 BESCHERMDE SOORTEN.....	14
5.2 BESCHERMDE GEBIEDEN	15
5.3 HOUTOPSTANDEN	15
6. CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN	16
6.1 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN	16
REFERENTIELIJST	17

BIJLAGEN

1. REGIONALE SITUATIEKAART
2. WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING
3. FOTO'S TER PLAATSE
4. TEKENING BOMENINVENTARISATIE

1. INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van Syntrus Achmea Real Estate & Finance opdracht gekregen voor het uitvoeren van een ecologische quickscan en boominventarisatie ter plaatse van Dokter van der Stamstraat 4 te Leidschendam.

1.1 AANLEIDING

De aanleiding tot deze ecologische quickscan zijn de voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied. De exacte werkzaamheden in het projectgebied zijn nog niet vastgesteld. Voorlopig kan ervan worden uitgegaan dat geen groen wordt aangetast door de werkzaamheden. Tijdens de planvorming dient inzichtelijk te worden gemaakt of door de werkzaamheden een negatief effect kan ontstaan op beschermde flora en fauna, beschermde natuurgebieden en houtopstanden. Indien hier sprake van is dient te worden bepaald of deze negatieve effecten kunnen worden voorkomen en of er sprake is van een ontheffing- of meldingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 DOELSTELLING

Het doel van een ecologische quickscan is te bepalen of rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Dit doel wordt opgesplitst in de volgende subdoelen.

- het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora- en fauna in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten;
- het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in of nabij het projectgebied en bepalen of een toetsing nodig is van de effecten van de werkzaamheden op eventueel aanwezige beschermde natuurgebieden;
- het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde houtopstanden.

1.3 DESKUNDIGHEID

De uitvoerend ecologen voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige. Deze voorwaarden zijn vermeld in box 1.

Box 1: Deskundigheid (Bron: Ministerie van Economische Zaken)

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdiervereiniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

De ecologische quickscan betreft een onderzoek naar onder andere de (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in en nabij het projectgebied. Het onderzoek is gebaseerd op een bureaustudie en een éénmalig veldbezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het projectgebied dient een soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd, wat veelal gebonden is aan bepaalde perioden in het jaar.

Uit een soortgericht onderzoek kan naar voren komen dat beschermde soorten aanwezig zijn en dat daarop een negatief effect ontstaat. Mitigerende en/of compenserende maatregelen zijn dan nodig en mogelijk dient een ontheffing te worden aangevraagd om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze vervolgstappen zijn geen onderdeel van de ecologische quickscan.

De werkzaamheden die in dit onderzoek worden getoetst aan de Wet natuurbescherming zijn beschreven in paragraaf 2.2.

1.5 KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op de door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2008.

1.6 VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

2. PROJECTGEBIED

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied is gelegen langs de Dokter van der Stamstraat 4 te Leidschendam. Het projectgebied bestaat uit een groot glazen pand, waarin Landal GreenParks is gevestigd, en diverse groenperken met daarin bomen. De zuidkant van het terrein wordt begrensd door de Zuidvliet. De omgeving van het projectgebied bestaat uit de bebouwde kom van gemeente Leidschendam-Voorburg en net ten noordwesten van het projectgebied bevindt zich het Sytwendepark.

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in afbeelding 1. Voor de regionale ligging van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 1. Een fotografische weergave van het projectgebied is opgenomen in bijlage 3.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Terrein Landal GreenParks
Straat:	Dr. Van der Stamstraat 4
Plaats:	Leidschendam
Gemeente:	Leidschendam-Voorburg
Provincie:	Zuid-Holland
Kilometerhok (Rijksdriehoekscoördinaten):	X: 86, Y: 454

Afbeelding 1: Begrenzing projectgebied met een rode lijn (Bron: Bingmaps)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

De exacte werkzaamheden in het projectgebied zijn nog niet vastgesteld. Voorlopig kan ervan worden uitgegaan dat geen groen wordt aangetast door de werkzaamheden. De planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van de ecologische quickscan niet bekend.

3. WERKWIJZE

Het onderzoek is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus - Branchevereniging voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging (juni 2008 en februari 2010). Ten behoeve van het onderzoek zijn een bureaustudie en een veldonderzoek uitgevoerd.

3.1 BUREAUONDERZOEK

De bescherming van soorten is onderverdeeld in drie categorieën: vogels, Europees beschermde soorten (van de Habitatrichtlijn bijlage IV, onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I) en nationaal beschermde soorten. Provincie Zuid-Holland heeft een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën van de lijst van nationaal beschermde soorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Sommige vogels genieten een dubbele bescherming omdat deze zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn en het Verdrag van Bern II. In onderhavige ecologische quickscan is uitgegaan van de Vogelrichtlijn omdat deze verbodsbepalingen strenger zijn met betrekking tot opzettelijk storen.

Om te bepalen welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten, de NDFF en jaarverslagen geraadpleegd. De informatie uit deze atlassen is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor het projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst.

Aan de hand van gegevens van provincie Zuid-Holland en van het Ministerie van Economische Zaken is bepaald of beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en belangrijk weidevogelgebied) aanwezig zijn in of nabij het projectgebied.

Voorts is bepaald of de houtopstand in het projectgebied:

- buiten de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' staat;
- groter is dan 10 are;
- een rijbeplanting betreft die uit meer dan 20 bomen bestaat.

3.2 VELDONDERZOEK

Door een deskundig ecooloog is een veldbezoek uitgevoerd, waarbij is bepaald welke van de in de omgeving voorkomende beschermde soorten op basis van het aanwezige biotoop aanwezig kunnen zijn. Hierbij is specifiek gelet op individuen en sporen zoals uitwerpselen en nesten van beschermde soorten.

De tabellen 2 en 3 bevatten respectievelijk de gegevens van het uitgevoerde veldbezoek en de weersomstandigheden.

Tabel 2: gegevens veldbezoek

Datum	Activiteit	Soortgroep	Moment op de dag	Uitvoerende(n)
17-04-2018	Veldbezoek	Flora Vogels Vleermuizen Vissen Amfibieën Grondgebonden zoogdieren Reptielen Schelpdieren	Overdag	

Tabel 3: Weersomstandigheden*

Datum	Temperatuur (°C)		Overheersende windrichting kracht (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
	Min.	Max.			
17-04-2018	7,6	19,4	Z 3	Zwaar bewolkt	0,0

* Weersomstandigheden ter plaatse van weerstation Rotterdam (bron: KNMI)

Boominventarisatie

Tijdens het veldbezoek heeft een deskundige ecooloog van VanderHelm Milieubeheer B.V. de bomen benoemd en met behulp van een boommeethaak is de DBH (1,3 meter boven maaiveld) van de betreffende bomen bepaald. De kwaliteit van de bomen is bepaald middels de CROW-methode. De CROW-methode classificeert de kwaliteit van bomen in vier niveaus:

- A. Gezonde boom zonder afwijkingen;
- B. Boom met enkele afwijkingen (dood hout, stamopslag, dubbele kroon, etc.), die niet bepalend zijn voor de gezondheid van de boom;
- C. Boom met afwijkingen die wel bepalend zijn voor de gezondheid van de boom;
- D. Dode of bijna dode boom.

Voor de bomen is een kapvergunning nodig wanneer de stamomtrek op 1,30 meter hoogte 80 centimeter is of meer. In tabel 6 zijn de bomen weergegeven met de diameter van de stam, de omtrek van de stam en de gezondheidsklasse van de boom. Bovendien staat vermeld of een omgevingsvergunning (activiteit kappen) vereist is.

4. ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 BESCHERMDE SOORTEN

In tabel 4 zijn beschermde soorten weergegeven die op basis van het bureauonderzoek in het projectgebied kunnen worden verwacht. Op basis van het veldonderzoek zijn vervolgens de twee dikgedrukte en grijs inkleurde, rechter kolommen ingevuld.

Tabel 4: Verwachte beschermde flora – en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureau- en veldonderzoek.

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Gebieds-functie ¹
Vogels	Inheemse vogels	<i>Aves</i>	Vogelrichtlijn	1, 2, 3	A	V
	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 2	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 2	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Ekster	<i>Pica pica</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	V	V
	Grote bonte specht	<i>Dendrocopus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Koolmees	<i>Parus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	U	n.v.t.
	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3	V	V
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Europees beschermd	1, 2, 3	V	F, VL
	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Europees beschermd	1, 2, 3	V	F, VL
	Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Europees beschermd	1, 2, 3	V	F, VL
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Europees beschermd	1, 2, 3	V	F, VL
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Huisspitsmuis	<i>Crociodura russula</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	
	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3	V	

Legenda:

- Vogelrichtlijn: is van toepassing op alle inheemse vogels.
- Europees beschermd: deze soorten zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I.
- Vrijgesteld: deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming en vrijgesteld door provincie Zuid-Holland.
- Vogels, categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen;
- * Bron: 1 = verspreidingsatlas; 2 = www.telme.nl; 3 = inschatting op basis van het biotoop (m.b.v. Google Maps); 4 = NDFF (er zijn geen waarnemingen op NDFF bekend binnen het projectgebied)

¹ Gebiedsfunctie: V: voortplantingsplaats, rustplaats of nest, F: foerageergebied en VL: vliegroute. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor beschermde soorten.

Als aanvulling op de tabel is per soortgroep meer informatie gegeven. Hieronder is voor alle uit de bureaustudie naar voren gekomen soorten behandeld waarom deze soorten worden verwacht of uitgesloten. Voor alle verwachte soorten zijn de gebiedsfuncties en de beschermde elementen volgens de Wet natuurbescherming beschreven.

Vogels

Jaarrond beschermde nesten - categorie 1 tot en met 4

Tijdens het veldbezoek zijn op het terrein van Landal GreenParks geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van vogels uit categorie 1 tot en met 4. De aanwezigheid hiervan kan worden uitgesloten, omdat het een te drukke omgeving betreft, de bomen relatief klein zijn (met uitzondering van de 3 beuken) en het gebouw ongeschikt is, omdat dit volledig uit glas en ijzeren platen bestaat (zie bijlage 3, foto 1 en 2).

Het gebouw biedt geen mogelijkheden voor de gierzwaluw (categorie 2) om te broeden, omdat er geen gaten, kieren, open stootvoegen en dakpannen aanwezig zijn, waar gierzwaluwen gebruik van kunnen maken. Het gebouw bestaat voornamelijk uit glas en ijzeren platen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen (categorie 2) in het projectgebied en de omgeving waargenomen. Er zijn geen structuren zoals dakpannen aanwezig waaronder de mussen kunnen broeden. Daarnaast is geen geschikte zanglocatie en foerageergebied in de omgeving aanwezig. Derhalve wordt de aanwezigheid van nesten en rustplaatsen van huismussen uitgesloten.

Jaarrond beschermde nesten - categorie 5

Op het terrein zijn geen nesten of vogels uit categorie 5 aangetroffen. De bomen rondom het gebouw zijn geschikt voor soorten als ekster en zwarte kraai. Hiervan zijn geen nesten aangetroffen, echter kunnen deze soorten zich in de toekomst wel gaan vestigen. Overige soorten uit categorie 5, zoals genoemd in tabel 5, worden hier niet verwacht, omdat geschikte structuren, zoals holten in bomen en openingen en kieren in het gebouw ontbreken.

Niet jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

Voor algemene broedvogels die broeden in bomen, struiken en op gebouwen biedt het projectgebied geschikt biotoop. Te denken valt hierbij aan soorten als merel, houtduif, tjiftjaf en zwartkop. Op het dak van Landal zaten tijdens de inspectie een zilvermeeuw (zie bijlage 3, foto 4) en een scholekster. (bijlage 3, foto 5). Zilvermeeuwen en scholeksters gebruiken platte daken om op te broeden. Het dak van Damsigt is hier uitermate geschikt voor.

Vleermuizen

De gebouwen en bomen in het projectgebied zouden op diverse manieren een functie kunnen hebben voor vleermuizen (Habitatrichtlijn).

Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen in bebouwing

Het gebouw is ongeschikt voor vleermuizen, omdat het volledige gebouw bestaat glas en ijzeren platen (zie bijlage 3, foto 1 en 2). Tussen de ijzeren platen is geen ruimte aanwezig; dit is volledig afgesloten. Op het gebouw is een dakopbouw aanwezig. Deze bestaat eveneens uit ijzeren platen en is ook volledig afgesloten. Geschikte invliegopeningen zoals openingen en kieren in gevels en open stootvoegen zijn niet aanwezig. Op basis hiervan kunnen voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen (zoals genoemd in tabel 4) in het gebouw worden uitgesloten.

Daarnaast is op het terrein een elektriciteitshuisje aanwezig (zie bijlage 3, foto 3). Ook hier zijn geen geschikte invliegopeningen, zoals open stootvoegen, luchtrooster, openingen en kieren in de muren aangetroffen. Via de aanwezige luchtroosters kunnen vleermuizen niet naar binnen kruipen, omdat deze volledig zijn afgesloten. Op basis hiervan kunnen voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen (zoals genoemd in tabel 4) in het elektriciteitshuisje worden uitgesloten.

Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

Omdat in de bomen geen holtes aanwezig zijn, kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van de boombewonende rosse vleermuis, en vaste rust- en verblijfplaatsen in bomen van de ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis, worden uitgesloten binnen het projectgebied.

Vliegroule

De bomen in het projectgebied kunnen mogelijk dienen als onderdeel van een vliegroule voor vleermuizen. De bomen vormen een lijnvormig geheel wat geleiding biedt aan vleermuizen die zich verplaatsen van rustplaatsen in de bebouwde kom naar foerageergebied elders. Ook in de directe omgeving zijn mogelijkheden voor vliegroutes aanwezig, zoals bijvoorbeeld de watergang ten zuiden van het projectgebied of de bomenrij ten noorden van het projectgebied. Door aanwezigheid van voldoende alternatieven kan een essentiële vliegroule binnen het projectgebied worden uitgesloten.

Foerageergebied

De bomen in het projectgebied kunnen voor vleermuizen dienen als foerageergebied. In de directe omgeving zijn vergelijkbare structuren aanwezig die kunnen dienen als foerageergebied. Net ten noordwesten van het projectgebied ligt het Sytwendepark waar veel vleermuizen foerageren (bron: NDFF). Door aanwezigheid van voldoende alternatieven kan een essentieel foerageergebied binnen de projectbegrenzing worden uitgesloten.

Te verwachten beschermd element per vleermuissoort

In tabel 5 wordt per vleermuissoort weergegeven welk beschermd element verwacht wordt.

Tabel 5: verwachte beschermde elementen per vleermuissoort.

Soort	Type verblijfplaats				Vliegroule (niet essentieel)	Foerageer- gebied (niet essentieel)
	Zomer-	Kraam	Paar	Massa- winter		
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja

Grondgebonden zoogdieren

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals egel en diverse muizensoorten verwacht.

Amfibieën

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad verwacht.

Overige soorten

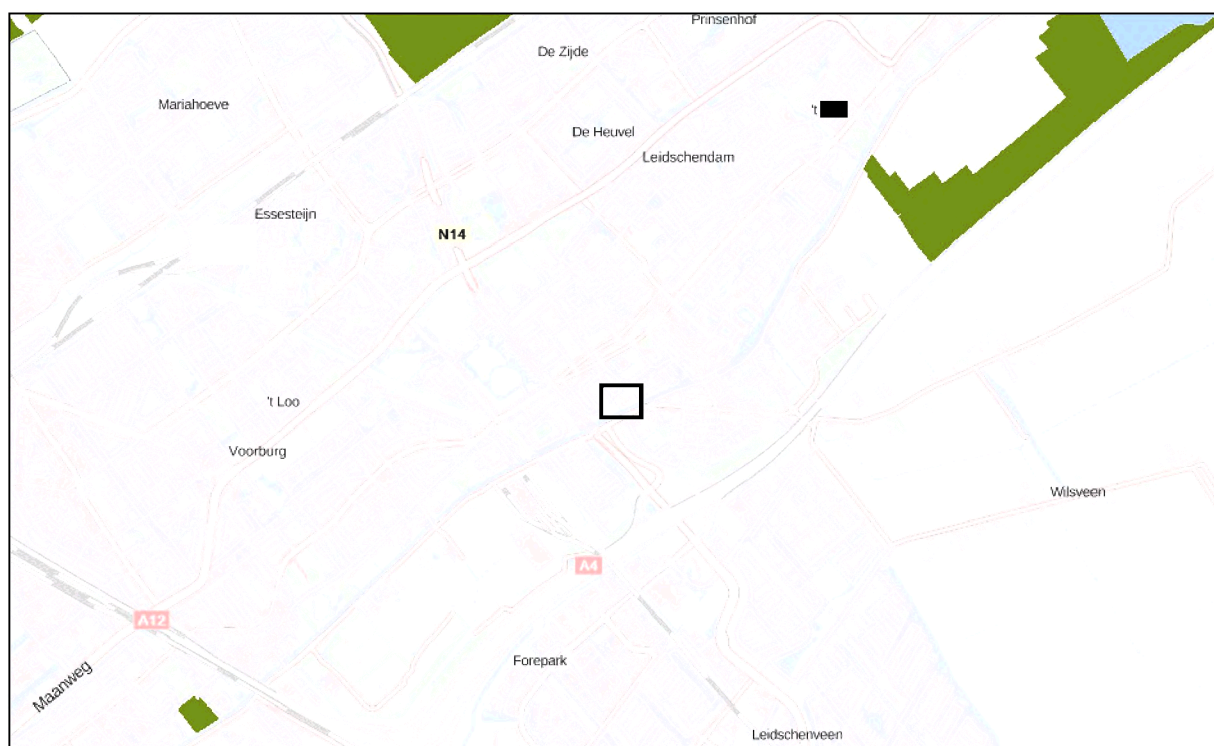
Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde vaatplanten, reptielen, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden op basis van verspreiding en biotoop niet verwacht in het projectgebied.

4.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het terrein van Landal GreenParks maakt geen onderdeel uit van een natuurgebied dat beschermd wordt door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied is Meijendel & Berkheide. Dit natuurgebied ligt op circa 5,5 kilometer ten noorden van het projectgebied.

Het projectgebied maakt tevens geen deel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN). De dichtstbijzijnde gebieden die deel uitmaken van NNN zijn gelegen op circa 2 kilometer van het projectgebied en betreffen de Leidschendammerhout met Vogelplas Starrevaart en Duivenvoordse-Veenzijdse Polder. In afbeelding 2 is het projectgebied weergegeven in relatie tot beschermde natuurgebieden en NNN-gebieden.

Het gebied is niet gelegen in een belangrijk weidevogelgebied.

 Projectgebied

Abbeelding 2: Projectgebied in relatie tot de beschermde natuurgebieden en NNN-gebieden. De gekleurde delen zijn onderdeel van de NNN.

4.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

De bomen in het projectgebied bevinden zich binnen de 'bebouwde kom Boswet' van gemeente Leidschendam-Voorburg en vallen daarom niet onder 'beschermde houtopstanden'. De beplanting binnen het projectgebied bestaat uit diverse boomsoorten waaronder beuk, gladde iep en paardenkastanje.

4.4 BOOMINVENTARISATIE

Naar verwachting zullen al deze bomen blijven bestaan. Omdat de exacte werkzaamheden op het moment van schrijven nog niet bekend zijn, is de kans aanwezig dat (een van) deze bomen toch gekapt (zal) moeten worden. Uit voorzorg zijn de betreffende bomen daarom opgenomen in onderhavige boominventarisatie. De resultaten van de boominventarisatie zijn opgenomen in tabel 5 en bijlage 4. In bijlage 4 is de tekening van de onderzoekslocatie te vinden. Elke boom heeft in de tekening een uniek nummer die tevens gebruikt is in tabel 5. De afkorting van de soorten staan volledig uitgeschreven in de legenda onder tabel 5.

Tabel 5: boominventarisatie Dokter van der Stamstraat 4 te Leidschendam

Nummer	Soort	Diameter stam (cm)	Omtrek stam (cm)	Gezondheidsklasse	Kapvergunning
1000	AH	37	116	A	Ja
1001	AH	26	81	A	Ja
1002	UM	27	84	A	Ja
1003	UM	25	78	A	Nee
1004	FS	50	157	A	Ja
1005	FS	45	141	A	Ja
1006	FS	53	166	A	Ja
1007	UM	25	78	A	Nee
1008	UM	28	88	A	Ja
1009	UM	27	84	A	Ja
1010	UM	26	81	A	Ja
1011	UM	26	81	A	Ja

Legenda soorten

FS: Fagus sylvatica
AH: Aesculus hippocastanum
UM: Ulmus minor

5. TOETSING AAN WETGEVING

In dit hoofdstuk is beschreven wat de wettelijke consequenties zijn die voortvloeien uit de aanwezigheid van beschermde soorten, natuurgebieden en houtopstanden zoals beschreven in hoofdstuk 4. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 2.

Met betrekking tot vogels is getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wet natuurbescherming). Enkele vogels zijn echter ook opgenomen in het Verdrag van Bern II (artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming) waardoor zowel artikel 3.1 als 3.5 van de Wet natuurbescherming van toepassing is. Omdat de verbodsbepalingen uit artikel 3.1 strenger zijn dan de verboden van artikel 3.5 is ervoor gekozen om te toetsen aan de Vogelrichtlijn.

5.1 BESCHERMDE SOORTEN

Op basis van de bureaustudie en de veldinventarisatie worden diverse beschermde soorten verwacht in het projectgebied.

Vogels

Jaarrond beschermde nesten vogels categorie 5 (voldoende alternatief)

De zwarte kraai en ekster zijn vogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5, die in het projectgebied voor (kunnen) komen. Deze soorten maken hun nest voornamelijk in bomen. Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest.

Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (zie box 2), dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is. De periode waarin de meeste kans is op de aanwezigheid van vogelnesten is het voorjaar en de zomer.

Niet-jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

Op het dak en in de bomen en struiken van het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als de zilvermeeuw, scholekster, merel, houtduif, tijtjaf en zwartkop verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (zie box 2).

Door de werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen kunnen nesten in de watergang en de oever worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of gedood. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. Tijdens het voorjaar en de zomer is de kans op aanwezigheid van vogelnesten het grootst. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en de vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen.

Box 2: Verbodsbepalingen Vogelrichtlijn

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Vleermuizen

Het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroute/foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen. In de omgeving zijn voldoende gelijkwaardige alternatieve vliegroutes/foerageergebieden aanwezig. Derhalve vormt de bomenrij in het projectgebied geen essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van verblijfplaatsen van vleermuizen. Het kappen van de bomen zal dan ook niet leiden tot een overtreding van artikel 3.5, lid 4, van de Wet natuurbescherming (zie box 3).

Wel geldt voor de mogelijk aanwezige vleermuizen de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (zie box 3). Dit houdt in dat foeragerende en langsvliegende vleermuizen niet onnodig mogen worden verstoord door verlichting.

Box 3: Artikel 1.11, Zorgplicht

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Overige en vrijgestelde soorten (zorgplicht)

Op basis van bureaustudie en veldinventarisatie worden geen beschermde (met uitzondering van de zorgplicht) vaatplanten, vissen, reptielen, amfibieën, grondgebonden zoogdieren, weekdieren, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen verwacht in het projectgebied. Wel komen van enkele van deze soortgroepen algemene soorten en door provincie Zuid-Holland vrijgestelde soorten voor in het projectgebied. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (zie box 3). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

5.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het projectgebied is niet gelegen in een natuurgebied dat beschermd is door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied bevindt zich op circa 5,5 km ten noorden van het projectgebied en betreft Meijndel & Berkheide. Gezien de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot het beschermde natuurgebied wordt een negatief extern effect op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Het onderdeel gebiedenbescherming, artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing op het onderhavige project.

Het projectgebied is niet gelegen in een gebied van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Op circa 2 kilometer van het projectgebied is een gebied van NNN aanwezig. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot NNN wordt een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot NNN zijn derhalve niet van toepassing.

5.3 HOUTOPSTANDEN

De houtopstanden in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden doordat het projectgebied gelegen is binnen de 'bebouwde kom boswet'. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Wel is voor een aantal bomen een omgevingsvergunning met activiteit 'kappen' vereist.

6. CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

In het onderhavige hoofdstuk zijn de conclusies van de ecologische quickscan opgenomen die is uitgevoerd ten behoeve van het project 'Dr. Van der stamstraat 4 te Leidschendam'. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten en beschermde gebieden. Beschermde houtopstanden zijn in dit gebied niet van toepassing. Wel dient voor het kappen van bomen een omgevingsvergunning aangevraagd te worden bij de gemeente Leidschendam-Voorburg met de activiteit 'kappen'.

Uit de ecologische quickscan blijkt dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming.

6.1 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

De conclusies en vervolgstappen zijn in onderstaande tabellen per onderdeel van de Wet natuurbescherming weergegeven.

6.1.1 BESCHERMDE SOORTEN

Tabel 6: Beschermde soort(groep)en binnen het projectgebied en de bijbehorende vervolgstappen en/of te nemen maatregelen

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A) : locatie	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Algemene broedvogels	A + V: in bomen en op dak	De werkzaamheden in de winter, buiten het broedseizoen, uitvoeren. Indien de werkzaamheden in het voorjaar en/of de zomer moeten worden uitgevoerd dient het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd op broedvogels. Als er inderdaad broedende vogels aanwezig zijn dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene en vrijgestelde soorten	V: gehele projectgebied	Voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren moeten voldoende tijd krijgen om te kunnen vluchten Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft dient onmiddellijk een deskundig ecooloog te worden geraadpleegd om af te stemmen hoe een overtreding van de Wet natuurbescherming kan worden voorkomen. Ook bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten dient onmiddellijk de hulp van een deskundige in te worden geroepen.
Vleermuizen	V: gehele projectgebied	In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het actieve seizoen van vleermuizen (globaal van april tot november) of overdag in het actieve seizoen uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is dient verstoring van vleermuizen door verlichting zoveel als mogelijk te worden voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door bouwlampen alleen te richten op de werkzaamheden en zo te voorkomen dat de omgeving wordt verlicht.

6.1.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Tabel 7: Beschermde gebiedstypes binnen het projectgebied en de bijbehorende vervolgstappen en/of maatregelen

Beschermde gebieden	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Natura 2000-gebied	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.
Natuurnetwerk Nederland	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.
Beschermde weidevogelgebied	Het projectgebied is niet gelegen in of nabij een beschermd weidevogelgebied.

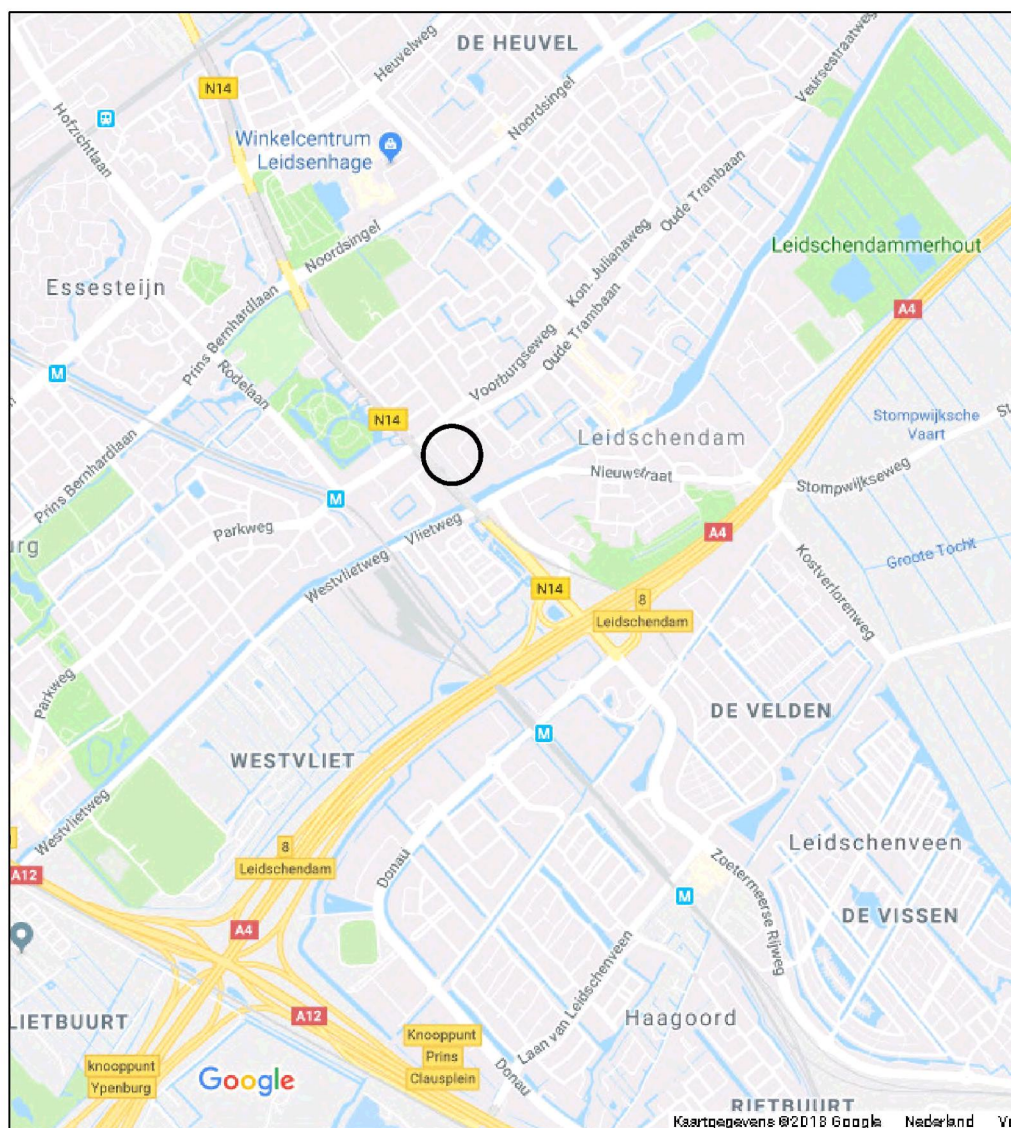
6.1.3 (BESCHERMDE) HOUTOPSTANDEN

(Beschermde) houtopstanden	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
De bomen in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden.	Voor het kappen van de geïnventariseerde bomen dient een omgevingsvergunning met als activiteit "kappen" te worden aangevraagd bij gemeente Leidschendam-Voorburg.

REFERENTIELIJST

- Alterra Wageningen UR. Landelijke Vegetatie Databank.
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemaps/vddata.aspx?meta=info>
- Bij12 (2017) Kennisdocument Huismus
- Bryja, J., Kanuch, P., Fornuskova, A., Bartonicka, T., Rehak, Z. (2009) *Low population genetic structuring of two cryptic bat species suggests their migratory behaviour in continental Europe*. Biological Journal of the Linnean Society, Vol. 96, pp. 103-114
- De Vlinderstichting. *Libellennet; alles over libellen*. <http://www.libellennet.nl/>
- De Vlinderstichting. *Vlindernet; alles over vlinders*. <http://www.vlindernet.nl/>
- Diepenbeek, A. van (1999). *Veldgids Diersporen. Sporen van gewervelde landdieren*. Uitgeverij KNNV.
- Koning, J. de; Broek, JW van den; Meyere, D. de & Bruens, H. (2009). *Dendrologie van de lage landen*. Uitgeverij KNNV.
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI). *Weeroverzichten*
- Korsten, E., E.A. Jansen, M. Boonman, M.J. Schillemans en H.J.G.A. Limpens (2016) *Swarm and Switch: On the trail of the hibernating common pipistrelle*. Bat News. No. 110. p. 8-10. Bat Conservation Trust. London
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, *Zoogdieren van West-Europa*. 2^e druk 2003 VZZ. Uitgeverij KNNV.
- Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix (1993). *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*. 4^e geheel herziene druk. RAVON.
- Meijden, R. van der (2004). *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Uitgeverij Wolters-Noordhoff.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (2011) *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis - Pipistrellus pipistrellus*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1979). *Vogelrichtlijn. 79/409/EEG*.
- Nederlandse vereniging voor libellenstudie (2002). *Atlas van de Nederlandse libellen – Nederlandse fauna 4*. KNNV, EIS.
- Nationale Databank Flora en Fauna (2016), *NDFF Uitvoerportaal*.
- Nie, H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*.
- Provincie Zuid-Holland (2016). *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 november 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*
- Provincie Zuid-Holland (2016), *Interactieve atlassen en kaarten*.
<https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. *AERIUS Calculator*
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. <https://www.sovon.nl/>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 - 2000 - Nederlandse fauna 5*. KNNV & EIS.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland (2005). *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels*. Tirion Uitgevers
- Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). <http://www.ravon.nl/>
- Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna (VOFF). *Waarnemingen van flora en fauna*.
<https://www.telmeel.nl/?c=portal&m=telmeel>
- Rijksoverheid (2012). Versie 0.4. *Memorie van toelichting bij het voorstel van wet met regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*
- Rijksoverheid (2016). *Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden. Stb-2016-34 ISSN 0920 – 2064 's-Gravenhage 2016. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de Natuur (Wet natuurbescherming)*.
- Zoogdierverseniging. *Zoogdieratlas*. <http://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdieratlas>

BIJLAGE 1 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

 = Projectgebied

BIJLAGE 2 WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van enerzijds in het wild levende dieren (fauna) en planten (flora) en anderzijds de gebiedsbescherming en de bescherming van houtopstanden. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de vigerende wet- en regelgeving inzake de Wet natuurbescherming.

WET NATUURBESCHERMING (01-01-2017)

De Wet natuurbescherming is een samenvatting van drie voormalige natuurwetten: De Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Onder de Wet natuurbescherming valt nu de soortenbescherming en de gebiedsbescherming.

SOORTENBESCHERMING (FLORA EN FAUNA)

De Wet natuurbescherming beschermt kwetsbare en zeldzame flora en fauna. De wet geldt daar waar beschermde soorten voorkomen. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in Europees- en nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Afhankelijk van de beschermde status van een soort dient bij de aantasting van exemplaren of nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Belangrijk voor de toekenning hiervan is de status, maar ook of de duurzame instandhouding van de populatie wel of niet in het geding is. Indien geen verbodsbepalingen worden overtreden kan mogelijk worden volstaan met een mitigatieplan.

Europees beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn en vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Voor deze soorten dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, dwingende redenen van groot openbaar belang of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn

Voor vogels dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten en rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wet natuurbescherming.

Vrijstelling

Middels een vrijstellingsregeling kan in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend worden voor nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor deze soorten blijft wel de algemene zorgplicht van kracht. Per provincie wordt een vrijstellingslijst opgesteld. Elke provincie kan ervoor kiezen om verschillende soorten vrij te stellen. Per project zal gekeken moeten worden welke dier- en plantensoorten in de betreffende provincie zijn vrijgesteld. Voor soorten die niet zijn vrijgesteld dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde gedragscode, of dient bij de aantasting van exemplaren nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort bij activiteiten die de verbodsbepalingen overtreden, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

VERBODEN HANDELINGEN

Naast de zorgplicht zijn een aantal verboden handelingen opgenomen. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

- c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Gedragscode

Voor zowel Europees als nationaal beschermde soorten geldt dat werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden volgens een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. De betreffende gedragscode moet voor de werkzaamheden en soort(groep) geschreven en beschikbaar zijn. Dit geldt indien de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of –bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik, of
- een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een gedragscode, mits de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten behouden blijft.

Positieve afwijzing

Als er maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van zowel Europees als nationaal beschermde soorten garanderen, is een ontheffing op de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk. Om er echter zeker van te zijn of de opgestelde mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan op basis van deze maatregelen een ontheffing bij de betreffende provincie worden aangevraagd. Indien de provincie akkoord gaat met de mitigerende maatregelen en de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten hiermee behouden blijft, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen en mogen de werkzaamheden zonder ontheffing worden uitgevoerd.

ZORGPLICHT

De zorgplicht valt onder zowel de soortenbescherming (dier- en plantensoorten) als gebiedsbescherming. Onderstaand worden de maatregelen met betrekking tot zorgvuldig handelen weergegeven, zoals opgenomen artikel 1.11 en artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming

3. Van zorgvuldig handelen is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:
- a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en
 - b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - i. dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
 - ii. nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
 - iii. eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of
 - c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

GBIEDSBESCHERMING

Onder de gebiedsbescherming vallen de Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland, Beschermde Natuurmonumenten, gebieden ter uitvoering van verdragen en andere internationale verplichtingen (zoals wetlands) en houtopstanden.

NATURA2000

Natura 2000-gebieden zijn gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Voor elk Natura 2000-gebied wordt door de betreffende provincie een beheerplan opgesteld, waarin de nodige instandhoudingsmaatregelen zijn opgenomen.

Artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming stelt over Natura 2000-gebieden het volgende: *'Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.'*

De toetsing betreft het vaststellen of het projectgebied in of in de omgeving van een beschermd natuurgebied gelegen is en of er sprake is van een negatief effect op de beschermde natuurwaarden. Als dit niet het geval is dan is verder onderzoek niet nodig. Indien er wel sprake is van een effect op beschermde natuurwaarden is een aanvullende toetsing noodzakelijk, waarbij wordt vastgesteld in hoeverre er sprake is van een negatief effect.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het beschermingsregime voor gebieden die vallen onder het NNN vloeit voort uit het Natuurbeleidsplan uit 1991 en de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Het is in de Nota Ruimte op nationaal niveau en vervolgens door de provincies op provinciaal niveau nader uitgewerkt. Bescherming van deze gebieden is op planologische basis en er wordt van uitgegaan van het "Nee, tenzij"-regime en compensatiebeginsel. Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het "nee, tenzij"-regime. Indien een voorgenomen ingreep de "nee, tenzij"-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het "nee, tenzij"-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

HOUTOPSTANDEN

Onder de Wet natuurbescherming (houtopstanden) vallen:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd.

Wanneer voor het uitvoeren van werkzaamheden houtopstanden zoals hierboven beschreven gekapt moeten worden geldt een meldings- en herplantplicht. De kapmelding is geen kapvergunning. In sommige gemeenten is een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Voordat gekapt wordt, is het raadzaam bij de gemeente na te vragen of een vergunning vereist is. Als dat zo is, moet die apart worden aangevraagd. Gemeenten leggen in de bomenverordening vast welke bomen zonder vergunning mogen worden gekapt en voor welke bomen een meldings- of vergunningsplicht geldt. Binnen drie jaar nadat een bos is gekapt, moet het worden herplant. Deze termijn van drie jaar geldt ook als het bos door een calamiteit (brand, storm, ziekten of plagen) verloren gaat. Na drie jaar moet er een geslaagde herbebossing zijn uitgevoerd. Een herbeplanting die niet goed is aangeslagen moet, binnen 3 jaar na kap, worden ingeboet.

In de Wet natuurbescherming zijn verboden handelingen ten aanzien van houtopstanden opgenomen in artikel 4.2. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt;
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.
3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

De meldings- en herplantplicht is niet van toepassing:

- indien houtopstanden worden geveld ter uitvoering van instandhoudingsmaatregelen of ten behoeve van Natura 2000-gebieden;
- voor het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.

In uitzonderingsgevallen kan een kapverbod worden opgelegd als het natuur- en landschapsschoon ernstig geschaad dreigt te worden door de voorgenomen kap. In de praktijk gebeurt dit nagenoeg nooit. Er moet sprake zijn van opstanden of lanen van een uitzonderlijke natuurwaarde of landschappelijke waarde.

BIJLAGE 3 FOTO'S TER PLAATSE

Foto 1: Voorzijde gebouw

Foto 2: Achterzijde gebouw

Foto 3: Elektriciteitshuisje

Foto 4: Zilvermeeuw op dak

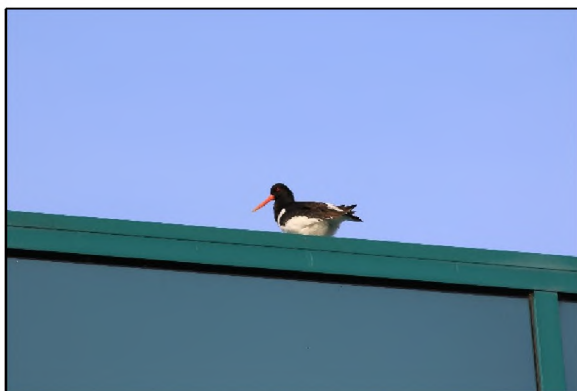

Foto 5: Scholekster op dak

BIJLAGE 4 TEKENING BOOMINVENTARISATIE

